

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, XXX
[...] (2023) XXX draft

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

A BIZOTTSÁG (EU) .../... RENDELETE

(XXX)

**az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a kutatás-
fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

A BIZOTTSÁG (EU) .../... RENDELETE

(XXX)

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a kutatás- fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Szerződés 85. cikke (3) bekezdésének a megállapodások, döntések és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1971. december 20-i 2821/71/EGK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjára,

e rendelet tervezetének² közzétételét követően,

a versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A 2821/71/EGK rendelet felhatalmazza a Bizottságot, hogy rendelet útján alkalmazza a Szerződés 101. cikke (3) bekezdését a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó olyan megállapodások, döntések és összehangolt magatartások egyes csoportjaira, amelyek tárgya termékek, technológiák vagy eljárások – az ipari alkalmazhatóság szintjéig terjedő – kutatása-fejlesztése, valamint az ebből származó eredmények hasznosítása, ideértve a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokra vonatkozó rendelkezéseket is.
- (2) A Szerződés 179. cikkének (2) bekezdése felszólítja az Uniót, hogy ösztönözze a vállalkozásokat – köztük a kis- és középvállalkozásokat – magas szintű kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeik terén, és támogassa az együttműködésüket célzó erőfeszítéseiket. A vállalkozások közötti kutatási és fejlesztési együttműködés hozzájárulhat az európai zöld megállapodás³ célkitűzéseinek eléréséhez.
- (3) Az 1217/2010/EU bizottsági rendelet⁴ meghatározza a kutatás-fejlesztési megállapodások azon csoportjait, amelyekre a Bizottság úgy tekint, hogy azok általánosságban eleget tesznek a Szerződés 101. cikke (3) bekezdésében megállapított feltételeknek. Az említett rendelet 2023. június 30-án hatályát veszti. Tekintettel az

¹ HL L 285., 1971.12.29., 46. o.

² HL C 120., 2022.3.15., 9. o.

³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai zöld megállapodás, COM(2019)640 final.

⁴ A Bizottság 1217/2010/EU rendelete (2010. december 14.) a Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a kutatási és fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 335., 2010.12.18., 36. o.).

említett rendelet alkalmazásának összességében kedvező tapasztalataira, és figyelembe véve az említett rendelet értékelésének eredményeit, helyénvaló új csoportmentességi rendeletet elfogadni.

- (4) E rendelet célja a kutatás-fejlesztés elősegítése és egyúttal a verseny hatékony védelme. E rendeletnek célja az is, hogy megfelelő jogbiztonságot kell nyújtania a vállalkozások számára. E célok megvalósítása során a lehető legnagyobb mértékben szem előtt kell tartani a hatósági felügyelet és a jogszabályi keretek egyszerűsítésének szükségességét.
- (5) A Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének alkalmazása szempontjából a piaci erő bizonyos szintje alatt általában vélelmezhető, hogy a kutatás-fejlesztési megállapodások kedvező hatásai ellensúlyozzák a versenyre gyakorolt esetleges kedvezőtlen hatásait.
- (6) A Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének rendelet általi alkalmazásához nem szükséges meghatározni azokat a megállapodásokat, amelyek a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozhatnak. A Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó megállapodások egyedi értékelésénél több tényezőt is figyelembe kell venni, így különösen az érintett piac szerkezetét.
- (7) A közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés, valamint az eredmények hasznosítása terén folytatott együttműködés nagy valószínűséggel elősegíti a technikai és gazdasági haladást, amennyiben a felek egymást kiegészítő készségekkel, eszközökkel vagy tevékenységekkel vesznek részt az együttműködésben.
- (8) A kutatás-fejlesztés volumenének és eredményességének növelésétől általában az várható, hogy a fogyasztók javát szolgálja az új, illetve jobb termékek, technológiák vagy eljárások bevezetése, e termékek, technológiák vagy szolgáltatások gyorsabb piacra vitele, vagy az új, illetve jobb termékeknek, technológiáknak vagy eljárásoknak köszönhetően megvalósított árcsökkentés révén.
- (9) Az eredmények közös hasznosítása különböző formákat ölthet, mint például a termékek előállítása és forgalmazása, a technológiák vagy eljárások alkalmazása, vagy az ilyen előállításhoz vagy alkalmazáshoz szükséges szellemi tulajdon-jogok átruházása vagy licenciába adása, vagy know-how közlése, ami jelentős mértékben hozzájárul a műszaki vagy gazdasági fejlődéshez.
- (10) Az e rendelettel megállapított mentesség indokoltságának igazolására a közös hasznosításnak azon termékekre (ideértve az árukat és a szolgáltatásokat is), technológiákra vagy eljárásokra kell vonatkoznia, amelyek tekintetében a kutatás-fejlesztési eredmények felhasználása nélkülözhetetlen.
- (11) Ezenfelül a kutatás-fejlesztési megállapodásban valamennyi félnek meg kell állapodnia arról, hogy valamennyien teljes mértékben hozzáférnek a közös kutatás-fejlesztés végeredményeihez, beleértve az esetleges szellemi tulajdon-jogokat és know-how-t, és hogy azokat további kutatás-fejlesztés vagy hasznosítás céljából a végeredmények megszületését követően késedelem nélkül felhasználhatják. Az eredményekhez való hozzáférés az eredmények további kutatás-fejlesztési célú hasznosítása tekintetében általában nem korlátozható. Ha azonban a felek e rendeletnek megfelelően korlátozzák a hasznosításhoz fűződő jogait és különösen akkor, ha a hasznosítás vonatkozásában szakosodnak, az eredményekhez hasznosítás céljából történő hozzáférés ennek megfelelően korlátozható. Továbbá, ha tudományos testületek, kutatóintézetek vagy olyan vállalkozások vesznek részt a kutatás-fejlesztésben, amelyek üzleti szolgáltatásként végeznek kutatás-fejlesztést többnyire

anélkül, hogy részt vennének az eredmények hasznosításában, akkor ezek vállalhatják azt, hogy a kutatás-fejlesztés eredményeit kizárólag további kutatás-fejlesztés céljára használják fel.

- (12) Lehetőségeik és üzleti igényeik függvényében a felek eltérő mértékben járulhatnak hozzá a kutatás-fejlesztési együttműködéshez. Ezért a felek hozzájárulásának értékét vagy jellegét érintő különbségek tükrözése és kiegyenlítése érdekében az e rendelettel megállapított mentességben részesülő kutatás-fejlesztési megállapodások rendelkezhetnek arról, hogy az egyik fél ellentételezést nyújt egy másiknak az eredményekhez további kutatás-fejlesztés vagy hasznosítás céljából való hozzáférés biztosításáért. Ez az ellentételezés azonban nem lehet olyan magas, hogy ténylegesen megakadályozza a hozzáférést.
- (13) Amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás nem rendelkezik az eredmények közös hasznosításáról, a feleknek a kutatás-fejlesztési megállapodásban meg kell állapodniuk arról, hogy a már meglévő saját know-how-jukat egymás számára hozzáférhetővé teszik, ha e know-how elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy a többi fél az eredményeket hasznosítsa. Az ellentételezés (például a licenrdíj) összege nem lehet olyan magas, hogy az ténylegesen megakadályozza a többi felet a know-how felhasználásában.
- (14) Az e rendelettel megállapított mentességet az olyan kutatás-fejlesztési megállapodásokra kell korlátozni, amelyek az adott termékek, technológiák vagy eljárások jelentős részére vonatkozóan nem teszik lehetővé a vállalkozások számára a verseny megszüntetését. A csoportmentességből ezért ki kell zárni az olyan versenytársak közötti megállapodásokat, amelyeknek a kutatás-fejlesztés eredményei révén továbbfejleszhető, helyettesíthető vagy felváltható termékekből, technológiákból vagy eljárásokból álló együttes piaci részesedése a megállapodás megkötése idején meghalad egy bizonyos szintet.
- (15) Ha az egyik fél ugyanazon termékek, technológiák vagy eljárások tekintetében több, versenytársak által végrehajtott kutatás-fejlesztési projektet finanszíroz, nem zárható ki, hogy versenyellenes kizárási hatások keletkezhetnek, különösen akkor, ha ez a fél kizárólagos jogot szerez az eredmények harmadik személyekkel szembeni hasznosítására. Ezért a fizetett kutatás-fejlesztési megállapodások vonatkozásában az e rendelettel megállapított mentesség kedvezményét csak akkor helyénvaló megadni, ha e kapcsolódó megállapodásokban részt vevő összes fél, azaz a finanszírozó fél és a kutatás-fejlesztést végző felek együttes piaci részesedése nem halad meg egy bizonyos szintet.
- (16) Az e rendelettel megállapított mentességet azonban nem lehet piaci részesedési küszöbértékhez kötni, amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás felei nem versengő vállalkozások olyan termékek, technológiák vagy eljárások tekintetében, amelyek a megállapodásból származó termékekkel, technológiákkal vagy eljárásokkal továbbfejleszthetők, helyettesíthetők vagy felválthatók. Ez magában foglalja például az olyan termékek, technológiák vagy eljárások kifejlesztésére vonatkozó megállapodásokat, amelyek teljesen új keresletet teremtenének, vagy az olyan kutatás-fejlesztést, amely nem kapcsolódik szorosan egy adott termékhez, technológiához vagy eljáráshoz, vagy még nem irányul konkrét célkitűzésre.
- (17) Nem vélelmezhető, hogy a kutatás-fejlesztési megállapodások vagy a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá esnek, vagy nem felelnek meg a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételeknek, amennyiben az e rendeletben megállapított piaci részesedési küszöböt túllépik, vagy az e rendeletben foglalt

bármely más feltétel nem teljesül. Ilyen esetekben a Szerződés 101. cikke alapján el kell végezni a kutatás-fejlesztési megállapodás egyedi értékelését.

- (18) Annak érdekében, hogy a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményének közös hasznosítása folyamán biztosított legyen a tényleges verseny fenntartása, rendelkezni kell a csoportmentesség alkalmazásának megszüntetéséről abban az esetben, ha a feleknek a kutatás-fejlesztésből származó termékek, technológiák vagy eljárások tekintetében fennálló együttes piaci részesedése meghalad egy bizonyos szintet. Mindazonáltal a mentességet a közös hasznosítás kezdetétől bizonyos ideig a felek piaci részesedésétől függetlenül változatlanul alkalmazni kell mindaddig, amíg a felek piaci részesedése – különösen egy teljesen új termék bevezetését követően – stabilizálódik, és annak érdekében, hogy a befektetések megtérülésére egy minimális időtartam biztosított legyen.
- (19) Az e rendelettel megállapított mentesség kedvezménye nem terjed ki az olyan korlátozásokat tartalmazó megállapodásokra, amelyek nem nélkülözhetetlenek valamely kutatás-fejlesztési megállapodás eredményeként jelentkező kedvező hatások kiváltásához. Főszabály szerint a felek piaci részesedésétől függetlenül ki kell zárni az e rendelettel megállapított mentesség köréből egyes olyan súlyos versenykorlátozásokat tartalmazó megállapodásokat, mint a felek azon szabadságának korlátozása, hogy a megállapodáshoz nem kapcsolódó területen kutatás-fejlesztést folytassanak, a harmadik felek tekintetében alkalmazott árak rögzítése, a termelés vagy értékesítés korlátozása, továbbá a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztésből származó termékek, technológiák vagy eljárások passzív értékesítésének korlátozása. Ebben az összefüggésben a felhasználási területre vonatkozó megkötések nem minősülnek sem a termelés vagy értékesítés korlátozásának, sem területi vagy vevőköri korlátozásnak.
- (20) A piaci részesedési küszöbértékek, egyes megállapodások kizárása a mentességből és az e rendeletben előírt feltételek általában biztosítják azt, hogy azok a megállapodások, amelyekre a csoportmentesség alkalmazható, ne nyújtsanak lehetőséget a feleknek arra, hogy a versenyt az adott termékek, technológiák vagy eljárások jelentős része tekintetében megszüntessék.
- (21) Az olyan vállalkozások közötti, e rendelet feltételeinek megfelelő megállapodások, amelyek nem versenytárs szállítói a kutatás-fejlesztés eredményei révén továbbfejleszthető, helyettesíthető vagy felváltható termékeknek, technológiáknak vagy eljárásoknak, csak kivételes körülmények között szüntetik meg a kutatás-fejlesztés területén a tényleges versenyt. Az ilyen megállapodások esetében helyénvaló ezért lehetővé tenni az e rendelettel megállapított mentességnek a piaci részesedéstől függetlenül történő alkalmazását, valamint a kivételes eseteknek az e rendelettel megállapított mentesség visszavonása révén történő kezelését. Az ilyen megállapodások e rendelet szerinti mentesítése nem érinti azon kutatás-fejlesztési megállapodások versenyjogi értékelését, amelyek nem felelnek meg az e rendeletben foglalt feltételeknek, vagy amelyek tekintetében az e rendelettel megállapított mentességet visszavonták.

- ELFOGADTA EZT A RENDELETET:**

Fogalommeghatározások

- ⁵ A Tanács 1/2003/EK rendelete (2002. december 16.) a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.).

valamint a kutatás eredményének hasznosítása érdekében szellemi tulajdon-jogok megszerzésére irányuló tevékenységek;

4. „termék”: áru vagy szolgáltatás, beleértve a közbenső termékeket vagy részszolgáltatásokat, valamint a végtermékeket vagy végső szolgáltatásokat;
5. „szerződés szerinti technológia”: a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeként kidolgozott technológia vagy eljárás;
6. „szerződés szerinti termék”: a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeként létrejött, illetve a szerződés szerinti technológia alkalmazásával létrehozott termék;
7. „eredmények hasznosítása”: a szerződés szerinti termékek előállítása vagy forgalmazása, a szerződés szerinti technológia alkalmazása, valamint az ezekhez szükséges szellemi tulajdon-jogok átruházása vagy licenciába adása, vagy know-how közlése;
8. „szellemi tulajdon-jogok”: iparjogvédelmi jogok, például szabadalmak és védjegyek; valamint a szerzői és szomszédos jogok;
9. „know-how”: olyan, tapasztalatból és kísérletezésből származó gyakorlati ismeretek, amelyek
 - a) „titkosak”, azaz nem közismertek, vagy nehezen hozzáférhetők;
 - b) „lényegesek”, azaz a szerződés szerinti termékek előállításához vagy a szerződés szerinti technológiák alkalmazásához fontosak és hasznosak; valamint
 - c) „azonosítottak”, azaz kellően átfogó módon leírtak ahhoz, hogy megállapítható legyen, hogy a know-how megfelel a titkosság és a lényegesség követelményének;
10. „közös”: a kutatás-fejlesztési megállapodás alapján végzett tevékenység vonatkozásában akkor használható kifejezés, ha az adott tevékenységet:
 - a) közös munkacsoport, szervezet vagy vállalkozás végzi; vagy
 - b) a felek által közösen megbízott harmadik személy végzi; vagy
 - c) a felek a kutatás-fejlesztés, illetve a hasznosítás vonatkozásában történő szakosítás alapján egymás között megosztva végzik;
11. „szakosítás a kutatás-fejlesztés vonatkozásában”: minden egyes fél részt vesz a kutatás-fejlesztési megállapodásban szereplő kutatás-fejlesztésben, és a kutatás-fejlesztési munkát megosztják egymás között az általuk célszerűnek tartott módon; ez nem foglalja magában a fizetett kutatás-fejlesztést;
12. „szakosítás a hasznosítás vonatkozásában”: a felek az eredmények hasznosítása tekintetében elkülönült feladatokat (például gyártás vagy forgalmazás) osztanak fel egymás között, vagy korlátozásokat írnak elő egymással szemben, például egy bizonyos földrajzi terület, vevőkör vagy felhasználási terület vonatkozásában; ide sorolható az a helyzet is, amikor csupán egy fél állítja elő és forgalmazza a szerződés szerinti terméket vagy alkalmazza a szerződés szerinti technológiát a többi fél által biztosított kizárólagos hasznosítási engedély alapján;
13. „fizetett kutatás-fejlesztés”: az egyik fél által végzett és egy finanszírozó fél által finanszírozott kutatás-fejlesztés;

14. „finanszírozó fél”: a fizetett kutatás-fejlesztést finanszírozó, de maga semmilyen kutatás-fejlesztési tevékenységet nem végző fél;
 15. „versengő vállalkozás”: tényleges vagy potenciális versenytárs;
 - a) „tényleges versenytárs”: olyan vállalkozás, amely a szerződés szerinti termék vagy technológia által az érintett földrajzi piacon továbbfejleszthető, helyettesíthető vagy felváltható terméket, technológiát vagy eljárást kínál;
 - b) „potenciális versenytárs”: olyan vállalkozás, amelyről reálisan – tehát nem pusztán elméleti lehetőségként – feltételezhető, hogy a kutatás-fejlesztési megállapodás hiányában legfeljebb 3 éven belül vállalná az olyan termék, technológia vagy eljárás kínálatához szükséges többletberuházásokat vagy költségeket, amely a szerződés szerinti termékkel vagy technológiával továbbfejleszthető, helyettesíthető vagy felváltható az érintett földrajzi piacon;
 16. „érintett termékpiac”: a szerződés szerinti termékekkel továbbfejleszthető, helyettesíthető vagy felváltható termékek érintett piaca;
 17. „érintett technológiapiac”: a szerződés szerinti technológiákkal továbbfejleszthető, helyettesíthető vagy felváltható technológiák vagy eljárások érintett piaca;
 18. „aktív értékesítés”: az értékesítés minden formája, a passzív értékesítés kivételével;
 19. „passzív értékesítés”: egyéni vevők általi kérésre történő értékesítés, beleértve a termékek ilyen vevőknek történő szállítását anélkül, hogy az értékesítést az adott vevőt, vevőcsoportot vagy területet aktívan megcélzó reklámmal kezdeményezték volna, valamint ideértve a közbeszerzésben való részvételből vagy a magán ajánlattételi felhívásra való jelentkezésből eredő értékesítéseket.
- (2) E rendelet alkalmazásában a „vállalkozás” és „fél” fogalma magában foglalja a vonatkozó kapcsolt vállalkozásokat. „Kapcsolt vállalkozás”:
1. olyan vállalkozás, amelyben a kutatás-fejlesztési megállapodás egyik részes fele közvetlenül vagy közvetve rendelkezik a következő jogok vagy felhatalmazások közül eggyel vagy többel:
 - a) a szavazati jogok több mint fele;
 - b) jogosultság a felügyelőbizottság, az igazgatótanács vagy a vállalkozást jogi értelemben képviselő szervek tagjai több mint felének kinevezésére;
 - c) jogosultság a vállalkozás ügyeinek irányítására;
 2. olyan vállalkozás, amely a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes valamely fél vonatkozásában közvetlenül vagy közvetve rendelkezik az 1. pontban felsorolt jogok vagy felhatalmazások közül eggyel vagy többel;
 3. olyan vállalkozás, amelyben a 2. pontban említett vállalkozás közvetlenül vagy közvetve rendelkezik az 1. pontban felsorolt jogok vagy felhatalmazások közül eggyel vagy többel;
 4. olyan vállalkozás, amelyben a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes valamely fél az 1., 2. vagy 3. pontban említett vállalkozások egyikével vagy

közülük többel, illetve amelyben az utóbbi vállalkozások közül kettő vagy több együttesen rendelkezik az 1. pontban felsorolt jogok vagy felhatalmazások közül eggyel vagy többel;

5. olyan vállalkozás, amelyben az 1. pontban felsorolt jogok vagy felhatalmazások közül eggyel vagy többel közösen rendelkeznek:
 - a) a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes felek vagy azoknak az 1–4. pontban említett kapcsolt vállalkozásai; vagy
 - b) a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes egy vagy több fél vagy azoknak az 1–4. pontban említett egy vagy több kapcsolt vállalkozása és egy vagy több harmadik fél.

2. cikk

Mentesség

- (1) A Szerződés 101. cikkének (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó a kutatás-fejlesztési megállapodásokra.
- (2) Az (1) bekezdésben megállapított mentesség annyiban alkalmazandó, amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodások a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó versenykorlátozásokat tartalmaznak.
- (3) Az (1) bekezdésben megállapított mentességet azokra a kutatás-fejlesztési megállapodásokra is alkalmazni kell, amelyek a szellemi tulajdon-jogoknak egy vagy több fél részére vagy a felek által a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés végzése vagy az eredmények közös hasznosítása céljából létrehozott jogalany részére történő átruházására vagy licenciába adására vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak, feltéve, hogy ezek a rendelkezések közvetlenül kapcsolódnak és szükségesek a megállapodás végrehajtásához, és nem képezik az érintett megállapodás elsődleges tárgyát.

3. cikk

Hozzáférés a végeredményekhez

- (1) A 2. cikkben megállapított mentességet az e cikk (2)–(4) bekezdésében meghatározott feltételekre figyelemmel kell alkalmazni.
- (2) A kutatás-fejlesztési megállapodásnak elő kell írnia, hogy további kutatás-fejlesztés és hasznosítás céljából valamennyi fél számára teljes körű hozzáférést kell biztosítani a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés végeredményeihez.
- (3) A (2) bekezdésben előírt hozzáférésnek:
 - a) magában kell foglalnia a kutatás-fejlesztésből eredő szellemi tulajdon-jogokat és know-how-t, valamint
 - b) azt meg kell adni, amint a kutatás-fejlesztés eredményei rendelkezésre állnak.
- (4) Amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás előírja azt, hogy a felek az eredményekhez további kutatás-fejlesztés vagy hasznosítás céljából való hozzáférés biztosításáért ellentételezést nyújtanak egymásnak, az ellentételezés mértéke nem lehet olyan magas, hogy az ténylegesen megakadályozza a hozzáférést.

- (5) A kutatóintézetek, tudományos testületek és olyan vállalkozások, amelyek üzleti szolgáltatásként végeznek kutatás-fejlesztést anélkül, hogy általában részt vennének az eredmények hasznosításában, vállalhatják azt, hogy az eredményeket kizárólag további kutatás-fejlesztés céljára használják fel.
- (6) Ha a felek e rendeletnek megfelelően korlátozzák a hasznosításhoz fűződő jogaikat, és különösen akkor, ha a hasznosítás vonatkozásában szakosodnak, az eredményekhez hasznosítás céljából történő hozzáférés ennek megfelelően korlátozható.

4. cikk

Hozzáférés a már meglévő know-how-hoz

- (1) Amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás nem foglalja magában az eredmények közös hasznosítását, a 2. cikkben megállapított mentességet az e cikk (2) és (3) bekezdésében meghatározott feltételekre figyelemmel kell alkalmazni.
- (2) A megállapodásnak elő kell írnia, hogy valamennyi fél részére hozzáférést kell biztosítani a többi fél már meglévő saját know-how-jához, amennyiben e know-how az eredmények hasznosításához nélkülözhetetlen.
- (3) Amennyiben a megállapodás előírja, hogy a felek a már meglévő saját know-how-hoz való hozzáférés biztosításáért ellentételezést nyújtanak egymásnak, az ellentételezés mértéke nem lehet olyan magas, hogy az ténylegesen megakadályozza a hozzáférést.

5. cikk

Közös hasznosítás

- (1) A 2. cikkben megállapított mentesség azzal a feltétellel alkalmazható, hogy a közös hasznosítás csak olyan eredményekre vonatkozik, amelyek megfelelnek mindkét alábbi feltételnek:
- a) nélkülözhetetlenek a szerződés szerinti termékek előállításához vagy a szerződés szerinti technológiák alkalmazásához;
 - b) szellemi tulajdon-jogi oltalom alatt állnak, vagy know-how-nak minősülnek.
- (2) Amennyiben a hasznosítás vonatkozásában történő specializáció útján egy vagy több fél feladata a szerződés szerinti termékek előállítása, a 2. cikkben megállapított mentességet azzal a feltétellel kell alkalmazni, hogy ezek a felek kötelesek teljesíteni a szerződés szerinti termékek beszerzésére vonatkozó, a többi féltől származó megrendeléseket, kivéve, ha a következők valamelyike fennáll:
- a) a kutatás-fejlesztési megállapodás rendelkezik a közös munkacsoport, szervezet vagy vállalkozás vagy a felek által közösen megbízott harmadik fél általi forgalmazásról is;
 - b) a felek megállapodtak abban, hogy a szerződés szerinti termékeket kizárólag az azokat előállító fél forgalmazhatja.

Piaci részesedési küszöbök és a mentesség időtartama

- (1) Amennyiben a részes felek közül kettő vagy több az 1. cikk (1) bekezdésének 15. pontja értelmében vett versengő vállalkozás, a 2. cikkben megállapított mentességet a kutatás-fejlesztés időtartamára kell alkalmazni akkor, ha a kutatás-fejlesztési megállapodás megkötésének időpontjában:
 - a) az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának a) és c) alpontjában említett kutatás-fejlesztési megállapodások esetében a megállapodásban részes felek együttes piaci részesedése nem haladja meg a 25 %-ot az érintett termék- és technológiapiacokon;
 - b) az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának b) és d) alpontjában említett kutatás-fejlesztési megállapodások esetében a finanszírozó fél és mindazon felek együttes piaci részesedése, amelyekkel a finanszírozó fél azonos szerződés szerinti termékek vagy technológiák vonatkozásában kutatás-fejlesztési megállapodást kötött, nem haladja meg a 25 %-ot az érintett termék- és technológiapiacokon.
- (2) Amennyiben a felek nem az 1. cikk (1) bekezdésének 15. pontja értelmében vett versengő vállalkozások, a 2. cikkben megállapított mentesség a kutatás-fejlesztés időtartamára szól.
- (3) Az olyan kutatás-fejlesztési megállapodások esetében, ahol az eredményeket közösen hasznosítják, a 2. cikkben megállapított mentesség a szerződés szerinti termékeknek vagy technológiáknak a belső piacon történő első forgalomba hozatalától számított 7 évig továbbra is alkalmazandó, amennyiben az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának a) vagy b) alpontja alá tartozó megállapodás megkötésének időpontjában teljesülnek az e cikk (1) vagy (2) bekezdésben előírt feltételek. Ahhoz, hogy az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának c) és d) alpontjában említett kutatás-fejlesztési megállapodás ilyen folytatólagos mentességben részesüljön, az e cikk (1) vagy (2) bekezdésében előírt feltételeknek teljesülniük kell az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának a) vagy b) alpontja szerinti korábbi megállapodás megkötésének időpontjában.
- (4) Az e cikk (3) bekezdésében említett 7 éves időszak lejártá után a 2. cikkben megállapított mentesség továbbra is alkalmazandó, amennyiben:
 - a) az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának a) és c) alpontjában említett kutatás-fejlesztési megállapodások esetében a megállapodásban részes felek együttes piaci részesedése nem haladja meg a 25 %-ot azokon a piacokon, amelyekhez az érintett termékek vagy technológiák tartoznak;
 - b) az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának b) és d) alpontjában említett kutatás-fejlesztési megállapodások esetében a finanszírozó fél és mindazon felek együttes piaci részesedése, amelyekkel a finanszírozó fél azonos szerződés szerinti termékek vagy technológiák vonatkozásában kutatás-fejlesztési megállapodást kötött, nem haladja meg a 25 %-ot azokon a piacokon, amelyekhez az érintett termékek vagy technológiák tartoznak.
- (5) Ha az érintett felek együttes piaci részesedése a (3) bekezdésben említett 7 éves időszak végén nem haladja meg a (4) bekezdésben említett vonatkozó küszöbértéket, de ezt követően a küszöbérték fölé emelkedik, a 2. cikkben megállapított mentességet továbbra is alkalmazni kell az attól az évtől számított 2 egymást követő

naptári éven keresztül, amelyben a vonatkozó piaci részesedési küszöbértéket először túllépték.

7. cikk

A piaci részesedési küszöbök alkalmazása

- (1) A 6. cikk (1) és (4) bekezdésében előírt piaci részesedési küszöbértékek alkalmazása tekintetében az e cikk (2), (3) és (4) bekezdésében előírt szabályok alkalmazandók.
- (2) A piaci részesedéseket a piaci eladási érték alapján, vagy ha a piaci eladási értékre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre, a piaci értékesítési volumen alapján kell kiszámítani. Ha a piaci eladási volumenre vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat, más megbízható piaci információ – így például a kutatás-fejlesztésre fordított kiadásokon vagy a kutatás-fejlesztési képességeken – alapuló becsléseket lehet felhasználni.
- (3) A piaci részesedést az előző naptári évre vonatkozó adatok alapján kell kiszámítani. Ha az előző naptári év nem reprezentatív a feleknek érintett piac(ok)on elfoglalt pozíciójára nézve, a piaci részesedést a felek előző 3 naptári évre vonatkozó piaci részesedésének átlagaként kell kiszámítani.
- (4) Az 1. cikk (2) bekezdésének 5. pontjában említett vállalkozások piaci részesedését az 1. cikk (2) bekezdésének 1. pontjában felsorolt jogok vagy felhatalmazások közül eggyel vagy többel rendelkező valamennyi vállalkozás között egyenlő arányban kell megosztani.

8. cikk

Különösen súlyos korlátozások

A 2. cikkben megállapított mentesség nem alkalmazható azokra a kutatás-fejlesztési megállapodásokra, amelyek célja közvetlenül vagy közvetve, önmagukban vagy a felek ellenőrzése alá tartozó egyéb tényezőkkel együttesen, a következő korlátozások bármelyike:

- a) a felek szabadságának korlátozása abban, hogy önállóan vagy harmadik felekkel együttműködve kutatás-fejlesztést végezzenek:
 - i. a kutatás-fejlesztési megállapodás tárgyához nem kapcsolódó területen; vagy
 - ii. a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés befejezését követően azon a területen, amelyre a kutatás-fejlesztési megállapodás vonatkozik, vagy egy ahhoz kapcsolódó területen;
- b) termelés vagy értékesítés korlátozása, a következők kivételével:
 - i. termelési célok kitűzése abban az esetben, ha az eredmények közös hasznosítása magában foglalja a szerződés szerinti termékek közös előállítását;
 - ii. értékesítési célok kitűzése, amennyiben az eredmények közös hasznosítása:
 1. magában foglalja a szerződés szerinti termékek közös forgalmazását vagy a szerződés szerinti technológiák közös licenciába adását, valamint
 2. közös munkacsoport, szervezet vagy vállalkozás által történik, vagy azt a felek által közösen megbízott harmadik személy végzi;
 - iii. hasznosítás vonatkozásában történő szakosításnak minősülő gyakorlatok;

- iv. a felek szabadságának korlátozása abban, hogy a szerződés szerinti termékekkel vagy technológiákkal versengő termékeket, technológiákat vagy eljárásokat hozzanak létre, értékesítsenek, ruházzanak át vagy adjanak licenciába az eredmények közös hasznosítására a felek által megállapított időtartamon belül;
- c) az árak rögzítése a szerződés szerinti termékek értékesítésekor vagy a szerződés szerinti technológiák harmadik felek részére történő licenciába adásakor, a közvetlen ügyfeleknek felszámított árak rögzítése vagy a közvetlen hasznosításba vevőknek felszámított licencdíjak rögzítése kivételével, amennyiben az eredmények közös hasznosítása:
 - i. magában foglalja a szerződés szerinti termékek közös forgalmazását vagy a szerződés szerinti technológiák közös licenciába adását, valamint
 - ii. közös munkacsoport, szervezet vagy vállalkozás által történik, vagy azt a felek által közösen megbízott harmadik személy végzi;
- d) a terület vagy a vevők korlátozása, amelyen, illetve akiknek a felek passzívan értékesíthetik a szerződés szerinti termékeket, vagy licenciába adhatják a szerződés szerinti technológiákat, a kutatás-fejlesztés eredményeire vonatkozó licencia másik félnek történő kizárólagos átengedését meghatározó követelmény kivételével;
- e) a szerződés szerinti termékek vagy technológiák aktív értékesítésének tilalma vagy korlátozása olyan területeken vagy olyan vevők felé, amelyeket vagy akiket nem rendeltek hozzá kizárólagosan valamelyik félhez hasznosítás vonatkozásában történő szakosítás keretében;
- f) az a követelmény, hogy meg kell tagadni a felek saját területén lévő, illetve hasznosítás vonatkozásában történő szakosítás alapján a felek között bármely más formában megosztott vevők igényeinek kielégítését, amennyiben ezek a vevők a szerződés szerinti termékeket a belső piacon belül más területeken forgalmaznák;
- g) az a követelmény, hogy meg kell nehezíteni a felhasználók és viszonteladók számára a belső piacon belül a szerződés szerinti termékek más viszonteladóktól történő beszerzését.

9. cikk

Nem mentesülő korlátozások

- (1) A 2. cikkben megállapított mentesség nem alkalmazható a kutatás-fejlesztési megállapodások részét képező következő kötelezettségekre:
 - a) az alábbiak megtámadásának tilalmára vonatkozó kötelezettség:
 - i. a kutatás-fejlesztés befejezését követően a következő szellemi tulajdon-jogok érvényessége:
 - 1. amelyekkel a felek a belső piacon rendelkeznek, és
 - 2. amelyek a kutatás-fejlesztéshez kapcsolódnak; vagy
 - ii. a kutatás-fejlesztési megállapodás lejáratát követően a következő szellemi tulajdon-jogok érvényessége:
 - 1. amelyekkel a felek a belső piacon rendelkeznek, és
 - 2. amelyek a kutatás-fejlesztés eredményeinek védelmét szolgálják;

- b) az a kötelezettség, miszerint a szerződés szerinti termékek előállítására, illetve a szerződés szerinti technológiák alkalmazására vonatkozóan harmadik feleknek nem adható licencia, kivéve, ha a megállapodás a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeinek a felek legalább egyike által történő hasznosításáról rendelkezik, és ilyen hasznosításra a belső piacon harmadik felek tekintetében sor kerül.
- (2) Az (1) bekezdés a) pontja nem érinti azt a lehetőséget, hogy a kutatás-fejlesztési megállapodás felmondható abban az esetben, ha valamelyik fél megtámadja az (1) bekezdés a) pontjának i. és ii. alpontjában említett szellemi tulajdon-jogok érvényességét.
- (3) Amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás tartalmazza az e cikk (1) bekezdésében említett, kizárt korlátozások valamelyikét, a 2. cikkben megállapított mentesség továbbra is alkalmazandó a kutatás-fejlesztési megállapodás fennmaradó részére, feltéve, hogy a kizárt korlátozások elválaszthatók a fennmaradó résztől, és feltéve, hogy e rendelet egyéb feltételei teljesülnek.

10. cikk

A Bizottság általi visszavonás egyedi esetekben

- (1) A Bizottság az 1/2003/EK tanácsi rendelet 29. cikke (1) bekezdése alapján visszavonhatja az e rendelettel megállapított mentesség kedvezményét, amennyiben egyedi esetben megállapítja, hogy az e rendelettel megállapított mentesség hatálya alá tartozó kutatás-fejlesztési megállapodás mégis olyan hatással jár, amely összeegyeztethetetlen a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésével.
- (2) A Bizottság az 1/2003/EK rendelet 29. cikkének (1) bekezdése alapján visszavonhatja az e rendelettel megállapított mentesség kedvezményét különösen akkor, ha:
 - a) a kutatás-fejlesztési megállapodás megléte jelentősen korlátozza harmadik felek mozgásterét arra, hogy a szerződés szerinti termékeket vagy technológiákat érintő terület(ek)en kutatás-fejlesztési tevékenységet végezzenek;
 - b) a kutatás-fejlesztési megállapodás megléte jelentősen korlátozza harmadik felek hozzáférését a szerződés szerinti termékek vagy technológiák érintett piacához;
 - c) a felek a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeit semmilyen objektív indok nélkül nem hasznosítják harmadik felek tekintetében;
 - d) a szerződés szerinti termékek vagy technológiák vonatkozásában a belső piac egészében vagy jelentős részén nincs hatékony verseny; vagy
 - e) a kutatás-fejlesztési megállapodás megléte egy adott területen jelentősen korlátozná az innovációs versenyt.

11. cikk

Tagállami versenyhatóság általi visszavonás egyedi esetekben

A tagállamok versenyhatóságai visszavonhatják az e rendelettel megállapított mentesség kedvezményét, amennyiben teljesülnek az 1/2003/EK rendelet 29. cikkének (2) bekezdésében említett feltételek.

12. cikk

Átmeneti időszak

A Szerződés 101. cikkének (1) bekezdésében megállapított tilalom nem alkalmazható a 2023. július 1. és 2025. június 30. közötti időszakban azokra a megállapodásokra, amelyek 2023. június 30-án már hatályban voltak, és amelyek nem tesznek ugyan eleget az e rendelettel megállapított mentesség feltételeinek, de megfelelnek az 1217/2010/EU rendelettel megállapított mentesség feltételeinek.

13. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet 2023. július 1-jén lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2035. június 30-ig kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Bizottság részéről
az elnök
Ursula von der Leyen*